

Ajankohtaista jätelainsäädännön uudistuksesta

Riitta Levinen

ympäristöministeriö

Jätealan strateginen yhteistyöryhmä 4.12.2020

Hallituksen linjaus jätesäädöspaketin sisällöstä (YM:n tiedote 30.11.2020)

Kokonaisuus, johon kytkeytyvät:

1. Erilliskeräysvelvoitteet
2. Pakkausjätehuollon sääntelymalli, ml. tuottajien järjestäytyminen
3. Kunnan vastuulla olevan jätteen kuljetusjärjestelmä

Erilliskeräysvelvoitteet asetuksessa

- **Pakkausjätteet (paperi/kuitu, metalli, lasi, muovi) ja pienmetallijäte**
 - 2 vuotta lain voimaantulosta (7/2023): taajamissa kaikilla vähintään 5 asuinhuoneiston kiinteistöillä
 - vastaava erilliskeräysvaatimus hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle 1 vuoden kuluttua lain voimaantulosta (kiinteistöt, joissa syntyy saman verran jätettä kuin 5 huoneiston asuinkiinteistöissä).
 - lisäksi n. 1000 aluekeräyspistettä asukkaille
 - yrityksiä palvelevien vastaanottoterminalien määrä kaksinkertaistuu (30-> 60 kpl)
- **Biojäte**
 - 1 vuosi voimaantulosta (7/2022): taajamissa kaikilla vähintään 5 asuinhuoneiston kiinteistöillä; vastaava vaatimus hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle
 - 3 vuotta voimaantulosta (7/2024): yli 10 000 asukkaan taajamissa kaikilla asuinkiinteistöillä

Erilliskeräysvelvoitteet: kunnan toimivalta

- JL 91 §: Kunta voi paikallisten olojen perusteella jätehuoltomääräyksillään poiketa asetuksen velvoiterajasta
 - ankarampaan suuntaan siten, että valtioneuvoston asetuksessa määritettyä erilliskeräystä (velvoiterajaa) laajennetaan, tai;
 - **määräaikaisesti ja korkeintaan 5 vuodeksi kerrallaan lievempään** suuntaan, kun jokin JL 15 §:ssä säädetyistä poikkeusperusteista täyttyy, eli jos:
 1. Yhteiskeräys ei heikennä jätteen laatu uudelleenkäytön tai kierrätyksen näkökulmasta
 2. Erilliskeräys ei johda parhaaseen kokonaistulokseen ympäristön kannalta
 3. Erilliskeräys ei ole teknisesti toteutettavissa
 4. Erilliskeräyksen kustannukset kohtuuttomia suhteessa hyötyihin

Pakkausjätehuolto: tuottajien ja kuntien yhteistoiminta

Kunta kerää, tuottajat maksavat

- Kunnat ja tuottajat sopivat keräyksen järjestämisestä ja tuottajien maksamista korvauksista laissa olevien säännösten perusteella
- Tuottajien kustannusvastuu vähintään 80 % velvoite rajojen mukaisesti erilliskerätyn pakkausjätteen jätehuollosta
- Tuottaja maksaa korvaukset kunnille pakkausmateriaaleittain, mahdollisimman tasapuolisin perustein ottaen huomioon kerätty pakkausjäte ja keräyksen tehokkuuteen vaikuttavat alueelliset olosuhteet
- Korvausten käyttö: täysimääräisesti ja pakkausmateriaaleittain jätemaksujen alentamiseen
- Jos yhteistoimintasopimusta ei synny, pakkausten tuottajayhteisö voi käynnistää sovittelun ilmoittamalla YM:lle; jos sopimusta ei synny 6 kk:ssa sovittelun käynnistäneestä ilmoituksesta, tuottajan järjestettävä erilliskeräys kolmen vuoden siirtymäajan kuluttua

JL 62 §: tuottajien järjestäytyminen

- Tuottajan on liityttävä tuottajayhteisöön tai perustettava sellainen yhdessä muiden tuottajien kanssa
- Tuottajayhteisöön ei saa kuulua muita kuin tuottajia
- Pakkausten tuottajayhteisön toimialan on katettava kaikki pakkausmateriaalit (ns. supertuottajayhteisö) – siirtymäsäännös ehkäisemään uudelleenorganisoinnista mahdollisesti aiheutuvia epäjatkovuuksia esim. jätteen kierrätysinvestoinneissa.

Kunnan vastuulla olevan jätteen kuljetus

- **Kaksoisjärjestelmä lakkaa: kiinteät erilliskerättävät jätteet**
 - Erilliskerättävän kiinteän jätteen (bio-, pakkausjäte) kuljetuksessa siirrytään kunnan järjestämään kuljetukseen → ehdotettu siirtymäaika pakkausjätteelle 2 v ja biojätteelle 3 v lain voimaantulosta
 - Kilpailutusvaatimusten täsmentäminen (JL 36 §): lähtökohtainen velvollisuus jakaa kynnsarvon (60 000) ylittävät kuljetusurakat → valitusmahdollisuus markkinaoikeuteen
- **Kaksoisjärjestelmä pysyy = mahdollisuus siirtää kuljetuksen järjestäminen kiinteistön haltijalle**
 - sekalaisen yhdyskuntajätteen ja
 - saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus
- **JL 41.3 §:n** mukainen kiinteistön haltijan pakkausjätteen täydentävä keräys säilyy ja mahdollisuus laajenee biojätteeseen velvoiterajan (asetus tai kunnan jh-määräys) ulkopuolella

Jätesäädöspaketin tavoiteaikataulu

1. Lns. arviointineuvosto, laintarkastus ja käännös 1/2021
2. HE 2/2021
3. Eduskuntakäsittely kevät 2021
4. Asetukset (12 kpl) lausunnoille talven/kevään aikana
5. Lait ja asetukset voimaan 7/2021

Infoa tulossa: lakien voimaantulon viivästymisestä aiheutuva

- **JL 33 §** muutosehdotus, jonka mukaan julkinen hankkija voisi selvittää yksityisen palvelutarjonnan puutteen Materiaalitorin sijasta Hilmassa, ei ehdi voimaan 1.1.2021;
 - suositus vuoden 2021 sovellettavaksi menettelyksi: HILMA-menettely täyttää 33 §:n tavoitteena olevan markkinapuutteen arvioinnin läpinäkyvyyden vaatimuksen, julkisen hankkijan tultava Materiaalitoriin tekemään TSV-pyyntö; tietojärjestelmämuutokset valmistumassa
- **Kemikaalilain 22 b §:** Esineen toimittajan velvollisuus ilmoittaa esineen sisältämistä SVHC-aineista ECHAN SCIP-rekisteriin ei ehdi voimaan jätedirektivissä asetettuun määräaikaan 5.1.2021 mennessä;
 - ECHAN rekisteri käytettävissä jo nyt; ilmoittaminen suositeltavaa jo ennen lakisääteisen velvollisuuden voimaantuloa.

Kiitos

riitta.levinen@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

